

zéből elfogadta a legszörnyűbb s mégis a legboldogabb halált. Jézus a kereszttel győzte le az ősi, örök ellenséget: az emberi önzést, s ennek ő tudatában volt. A fájdalom kérhette, hogy muljék el a keserű pohár, de a léleknek be kellett látnia, hogy csak ezen az úton jöhet létre Istennek üdvözítése s az új igazság szemlélete által az embermilliók felemelésének nagy munkája.

Számunkra tehát a kereszttel az élet értelmének, az önzés legyőzésének és az áldozatos élet diadalának nagy és szent jelképe s nem győzzük magunk elé tartani e jelképet, ha nem is fából kifaragva, de az evangélium áldott soraiban folytonosan szemlélve. És éppen ezért hisszük és valljuk, hogy nem lehet jó unitárius keresztény az, aki Jézus követését emlegeti, de Jézus kereszttel vállaira venni nem hajlandó.

Üdvösségünk a kereszttel, haladásunk a kereszttel, egyéni és társadalmi felemelkedésünk a kereszttel, Istenországának e földön való megvalósulása a kereszttel. A kereszttel minden, mert a kereszttel az áldozatos Szerete, a Szeretet pedig magának az Istennek kiáradása e földre. Rája szegzem tekintetem és életem s boldogan ujjongva kiáltom: a kereszthordozó Jézus, kihez mehetnék, hisznél az életnek beszéde van!

Dr. Iván László.

Értem is eljött az Ur.

Amikor már mindenki megvetett,
amikor embertestvéreim
megásni készültek halál-vermemet, —
mikor inogtam
örvényes mélységek felett
rongyosan, összetörve —
hirtelen fényt üstöközve
akkor hasadt meg fölöttem
a sokszor megkorholt Ég,
és én, a lejtőre tévedt
zuhanó embertörmelék
felegyenesedtem,
mint hűs tavasz-záporban
feltámadást hozsannázó
jegenyék

Sebfoltos testemről
lebukott minden marcona bánat,
s tévelygő lelkem riadó odvában
csengő akarások bontottak
lebbenő, suhogó sasszárnyat.
Egyetlen részeg álommá fakult
az égő kín, mely kudarcos
multamban átviharzott rajtam —
ma már megyek, biztos léptekkel
csak előre:
öröm könnyesen, harang-kondulásban,
Isten felé a dalban...

Gyallay Pap Sándor.

Hittani tanulmányok.

III. Alapfogalmak.

7. §. *Vallás és teológia; Isten és ember.* A vallás nem egyéb, mint az Isten és az ember közötti viszony. Ennek a viszonynak elméleti alapját sokfelé ágazó tartalmi mozzanatait van hivatva föltárni a teológia. A teológia tehát a vallás elmélete. Teológia nincsen vallás nélkül, ellenben a vallás igen jól meg lehet teológia nélkül, noha ritka eset az, hogy az ember ne elmélkedjék a maga vallása fölött és így ne teologizáljon. Maga a teologizálás azonban még nem tudomány, csak akkor lesz azzá, ha rendszeres egységben és összefüggésben mutatja be mindazokat az alapelveket, amelyek a vallás magyarázatához, megértéséhez szükségesek.

A vallás két polusa az Isten és az ember. Ez a két polus két külön világot jelent. Ősi duálizmus, amelynek vannak érintkezési pontjai, de a kettő egybe nem olvadhat soha. Az egyik oldalon van Isten és minden, ami isteni, ami örökkévaló, ami teljes, szent és tökéletes, ami meg nem csorbíthatóan feltétlen. A másik oldalon van az ember és minden, ami emberi, ami föltételezett, tökéletességre és szentségre törekvő, tehát nem befejezett és nem tökéletes, ami mulandó és gyarló.

Ezzel kapcsolatban reá kell mutatnunk a logikai és a teológiai duálizmus lényeges eltérésére.

A logikai duálizmus, röviden, az érvényesség és a lét megkülönböztetésében nyilvánul meg. Az előbbi oldalon áll az igazság, amely független a megismerés mozzanataitól ép úgy, mint a valóság objektív határozmányaitól. Az igazság nem valóság, vagyis nem létezik, nincs térben, időben, nem változhatik, mert örökkévaló s így alapját nem meríti sehonnan, csak öntermészetéből. Az igazság természetét az fejezi ki, amit a léttel szemben *érvényességnek* nevezünk.